

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Освітня програма	48000 Біологія
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	091 Біологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	48000
Назва ОП	Біологія
Галузь знань	09 Біологія
Спеціальність	091 Біологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Калінін Ігор Васильович, Муліна Алевтина Вікторівна, Лебедєва Наталія Іванівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	19.05.2021 р. – 21.05.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	http://smc.hnpu.edu.ua/files/Akredytatsiya/Biolohiia/Biolohiia_vidomosti_pro_samoociniuvannia.pdf
Програма візиту експертної групи	http://smc.hnpu.edu.ua/files/Akredytatsiya/Biolohiia/Programa_vizitu.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОНП Біологія є актуальною та унікальною. Цілі освітньої програми чіткі, зрозумілі, відповідають місії і стратегії ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, визначаються з урахуванням позицій здобувачів вищої освіти, роботодавців та інших зацікавлених сторін, враховують досвід вітчизняних і іноземних аналогічних програм. Структурований, логічно побудований зміст ОНП та її компонент сприяють формуванню активного науковця і підготовці здобувачів вищої освіти до викладацької діяльності. Структура ОНП сприяє формуванню індивідуальної освітньої траєкторії та ґрунтовній практичній підготовці аспірантів. Форми і методи навчання, процедури проведення контрольних заходів і критерії оцінювання зрозумілі, доступні для всіх учасників освітнього процесу, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу і принципам академічної свободи. Правила прийому на здобуття освіти чіткі, зрозумілі, враховують особливості даної ОП, доступні для всіх зацікавлених осіб. Освітній процес реалізують висококваліфіковані науково-педагогічні працівники, які є активними науковцями, а напрями їх досліджень відповідають науковим інтересам аспірантів. ХНПУ ім. Г.С. Сковороди має добре розвинену інфраструктуру, зі сприятливим та безпечним освітнім середовищем. Заклад освіти демонструє можливість інтеграції учасників освітнього процесу до міжнародної академічної спільноти. Політика і процедури забезпечення якості освіти впроваджуються усіма учасниками освітнього процесу, а функціонування інституцій ЗВО з забезпечення якості освіти сприяють удосконаленню освітнього процесу. Прозорість і публічність діяльності ЗВО є достатньою для формування необхідного рівня довіри.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Цілі та програмні результати навчання визначені ОНП відповідають предметній області біології, враховують сучасні тенденції розвитку спеціальності, відповідають місії та стратегії закладу, враховують досвід вітчизняних та іноземних аналогічних освітніх програм. Зміст ОНП спрямований на фахову, профільну підготовку аспірантів і повною мірою відповідає їх науковим напрямам і науковим інтересам. Структура ОНП і діючі в ХНПУ ім. Г.С. Сковороди процедури забезпечують формування індивідуальної траєкторії здобувачів та ґрунтовну практичну підготовку, спрямовану на формування активного науковця-дослідника і викладача вищої школи. НПП залучені до реалізації освітнього процесу, мають високу професійну та академічну кваліфікацію. Наукові керівники аспірантів мають визначний науковий потенціал, є активними науковцями, беруть участь у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та практично впроваджуються. У ЗВО є усі мови для створення разових спеціалізованих вчених рад для захисту дисертаційних робіт здобувачів вищої освіти зі спеціальності «Біологія». У ЗВО створено належні умови для проведення дослідницької роботи, апробації результатів наукових досліджень під час національних і міжнародних наукових заходів різного рівня, а також інтеграції до міжнародної академічної спільноти. У ХНПУ ім. Г.С. Сковороди сформована академічна культура; запроваджена і діє Система забезпечення академічної доброчесності; існує дієва практика перевірки наукових робіт з використанням технічних засобів (програмне забезпечення Unicheck). ХНПУ ім. Г.С. Сковороди має потужну матеріально-технічну базу, яка створює умови для реалізації теоретичної і практичної підготовки, науково-дослідної діяльності аспірантів. ХНПУ ім. Г.С. Сковороди дотримується визначених процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного (щорічного) перегляду освітньої програми, до яких активно долучені внутрішні і зовнішні стейкхолдери. Підрозділи, що забезпечують функціонування внутрішнього забезпечення якості освіти та освітньої діяльності працюють узгоджено і ефективно. Локальні документи ЗВО містять чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Усі учасники освітнього процесу ознайомлені та дотримуються цих правил і процедур. Висвітлена інформація щодо правил вступу, реалізації освітнього процесу за ОНП «Біологія» є достовірною і достатньою.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Поряд із позитивними рисами є резерви до покращення освітньої діяльності за ОНП «Біологія». Рекомендовано: доопрацювати структурно-логічну схему, показати не лише взаємопов'язаність, а й розподіл ОК за роками і семестрами навчання; під час чергового перегляду ОНП скорегувати її складові враховуючи кваліфікаційні вимоги професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти»; розглянути можливість формалізувати дуальну форму освіти.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Освітня програма (ОП) має зрозумілі та чітко сформульовані цілі, які відповідають меті освітньої діяльності ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, вказаній у Статуті http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Statut_30.08.2017.pdf, в частині якісної підготовки фахівців здатних працювати в Україні та за її межами; співпадають з основними напрямками розвитку університету, що відображені у http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Strategiya.pdf, що відображені в положенні про організацію освітнього процесу http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_organisaziyu_osvitnogoz_procesy.pdf та Положенні про організацію науково-дослідної роботи в ХНПУ ім. Г.С. Сковороди http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pro%20organizatziy%20naykovo%20doslidnoi%20roboty.pdf та в Положенні про організацію освітнього процесу здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти в ХНПУ ім. Г.С. Сковороди http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_organiz_osv_procesy_sdobyv_tretogo_riv.pdf.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Положенням про освітню програму ХНПУ ім. Г.С. Сковороди (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_osv_programy.pdf) передбачено що підставами для оновлення та модернізації ОП можуть бути, зокрема ініціатива і пропозиції гаранта і/або НПП, проектної групи, з метою врахування тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, результати оцінювання якості ОП. Загальні правові та організаційні засади функціонування інституції стейкхолдерів регламентує Положення про стейкхолдерів освітніх програм ХНПУ ім. Г.С. Сковороди (<http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/monitoring/polozhenya%20pro%20STEYKHOLDERIV.pdf>). Аналіз наведеної у відомостях самооцінювання інформації свідчить що до перегляду та оновлення ОП, у тому числі у формуванні цілі ОП і ПРН залучаються внутрішні (здобувачі вищої освіти, НПП) і зовнішні (роботодавці) стейкхолдери шляхом обговорення своїх пропозицій під час засідань проектної групи (<https://drive.google.com/drive/folders/1sUqkEQfPyczR9wKl5bhWrCy4uLJmFvXX>) конференцій, круглих столів, за допомогою функціоналу «Зворотного зв'язку» (<http://hnpu.edu.ua/uk/contact>), який розміщено на головній сторінці університету, а також через систему опитувань. Наведену інформацію було підтверджено під час інтерв'ювання здобувачів ВО, представників студентського самоврядування, роботодавців.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Освітній процес за ОП Біологія спрямований на підготовку фахівців-біологів з науковим ступенем для закладів вищої освіти, науково-дослідних установ та об'єктів природно-заповідного фонду Харківської та інших областей України, що відображено у спеціальних компетентностях ФК3, ФК5, ФК6, ФК9 та в програмних результатах навчання ПРН12, ПРН14, ПРН15, ПРН17, ПРН18. Під час інтерв'ювання гаранта ОП і НПП ЕГ було з'ясовано що формування зазначених компетентностей і програмних результатів навчання досягається за рахунок ОК обов'язкової та вибіркової складової ОП. Аналіз аналогічних ОП вітчизняних ЗВО (Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова, Полтавського національного педагогічного університету ім. В.Г. Короленка, Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна) та іноземних ЗВО, зокрема Поморської Академії в м. Слупськ (Польща), Люблінської політехніки (Польща, м. Люблін) надав можливість проектній групі конкретизувати зміст компетентностей та програмних результатів навчання, сформулювати переліки ОК з урахування тенденцій розвитку спеціальності, зокрема які поглиблюють знання та формують навички з біоінформатики, молекулярного баркодингу, цифрової мікроскопії, управління біорізноманіттям (ОК «Методи біологічних досліджень», «Молекулярний баркодинг і філогенія грибів», «Методи аналізу біологічного різноманіття»). Під час інтерв'ювання роботодавці підтвердили затребуваність науковців-дослідників.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти (ВО) для третього рівня ВО за даною спеціальністю, ПРН ОНП орієнтовані на дескриптори восьмого рівня НРК. Освітні та наукові компоненти програми дозволяють досягти ПРН у повній мірі. Детальний аналіз та співставлення вимог НРК та програмних результатів навчання за ОНП у відомостях самоаналізу свідчить про розуміння менеджментом програми їх важливості для правильного формування та реалізації ОНП. На нашу думку, доцільно при перегляді ОНП орієнтуватись на рекомендації МОН щодо стандарту ВО на третьому освітньому рівні, зменшити та узагальнити кількість ПРН.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі та ПРН за ОНП враховують сучасні тенденції розвитку спеціальності, результати аналізу ринку праці та регіональні особливості, галузевий контекст програми, відповідають місії та стратегії закладу. Робота ХНПУ ім. Г.С. Сковороди у галузі міжнародного співробітництва та науково-практичної діяльності дозволила сформувати цілі та ПРН з урахуванням досвіду вітчизняних та іноземних закладів освіти. ПРН сформовані у відповідності до вимог 8 рівня НРК. Освітня та наукова складові ОНП дозволяють повністю досягнути ПРН.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабких сторін та недоліків не виявлено. Рекомендовано: при перегляді ОНП, орієнтуючись на рекомендації МОН щодо стандарту ВО на третьому освітньому рівні, зменшити та узагальнити кількість ПРН.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Цілі освітньої програми чіткі, зрозумілі, враховують сучасні тенденції розвитку спеціальності, кореспондуються зі Стратегією розвитку, визначаються з урахуванням пропозицій стейкхолдерів, враховують досвід вітчизняних та іноземних закладів освіти. Незважаючи на відсутність слабких сторін і недоліків, на думку експертної групи, наведені процедури є стандартними і суттєво не відрізняються від таких інших закладів вищої освіти, тому критерій 1 відповідає рівню В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Аналіз ОНП, що акредитується та навчального плану (НП) до неї (<http://hnpu.edu.ua/uk/osvitnya-programa-091-biologiya-riven-vyshchoyi-osvity-doktor-filosofiyi>) показав, що загальний обсяг складає 50 кредитів ЄКТС, з яких 37 (74%) це обов'язкові ОК, а 13 (26%) це вибіркова складова ОНП, а загальний обсяг ОНП попередніх років становив 60 кредитів, у тому числі обов'язкові ОК 45 кредитів, вибіркові ОК 15 кредитів (25%), що відповідає вимогам чинного законодавства. Навчальний план підготовки здобувачів ВО складається з теоретичної (у редакції 2017-2019 рр. 45, а у редакції 2020 р. 37 кредитів) та практичної (у редакції 2017-2019 рр. 7, а у редакції 2020 р. 9 кредитів) підготовки. Під час інтерв'ювання гарант пояснив, що у 2020 р. ОНП зазнало модернізації: були переглянуті компетентності, програмні результати навчання і, як наслідок внесені зміни до переліку ОК. Це було зумовлено необхідністю врахування пропозицій стейкхолдерів (протоколи засідання проектної групи, зокрема №13 від 13.12.2018 р., №17 від 23.01.2020 р., №21 від 17.12.2020 р. <https://drive.google.com/drive/folders/1sUqkEQfPyczR9wKl5bhWtCy4uLJmFvXX>; протоколи ради молодих учених університету додано у відповіді на запит ЕГ). Наведену гарантом інформацію було підтверджено під час інтерв'ювання здобувачами ВО, представниками роботодавців та адміністрацією факультету. Теоретична частина НП до ОНП розподілена на 4-и цикли: загальнонаукової, гуманітарної та мовної підготовки - 10 кредитів; професійної (спеціальної) підготовки - 12 кредитів; науково-дослідної підготовки (універсальні навички дослідника) - 6 кредитів; цикл дисциплін вільного вибору здобувача 13 кредитів, що відповідає вимогам чинного законодавства (ч.6, ст. 5 ЗУ Про вищу освіту).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Загальний бюджет часу ОНП, яка акредитується, розподілено на освітню та наукову складові. Освітня складова включає теоретичну і практичну підготовку. Наведена в ОНП структурно-логічна схема є узагальненою, надає уявлення лише про взаємопов'язаність освітніх компонент. Однак, аналіз навчального плану показав, що освітні компоненти підпорядковані певній логіці навчання і викладання; НП структурований за роками та семестрами, визначає графік освітнього процесу, форми підсумкового контролю та атестації. Аналіз ОНП, робочих програм навчальних дисциплін та силабусів до них (<http://hnpu.edu.ua/uk/osvitnya-programa-091-biologiya-riven-vyshchoyi-osvity-doktor-filosofiyi>) надає підстави стверджувати, що обсяг і зміст ОК дозволяє досягти заявлених в ОНП цілей та ПРН. Так на досягнення ПРН 1-3 і 5-11 спрямовано ОК «Філософські фундації та етичні орієнтири конструювання наукових проєктів» та «Академічно- і професійно-орієнтоване спілкування». На підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у ЗВО, а отже досягнення ПРН 1-9, 12-14, 15, 18, 19, спрямовано ОК «Фундаментальні та прикладні проблеми сучасної біології», «Теорія та методика викладання біології у вищій школі», «Біометрія», «Науково-викладацька практика». Універсальні навички дослідника (ПРН 1-5, 7-9, 15-18) формують ОК «Методи біологічних досліджень» і «Грантова та проєктна діяльність». Дисципліни вільного вибору здобувача вищої освіти спрямовано на поглиблення професійних знань, а також формування практичних навичок і навичок soft skills. Отже, ЕГ дійшла висновку, що зміст ОНП та НП до неї мають чітку структуру, ОК логічно взаємопов'язані, що в сукупності дозволяє досягти заявлених цілей і ПРН. Поряд з тим, слід зазначити, що структурно-логічна схема потребує доопрацювання у контексті послідовності вивчення дисциплін за семестрами.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Аналіз ОНП та НП, силабусів і робочих програм навчальних дисциплін, тематики дисертаційних досліджень аспірантів свідчить, що освітній процес за ОНП реалізується у таких напрямках ентомологія, орнітологія, мікологія та фізіологія людини і тварин (<http://hnpu.edu.ua/uk/osvitnya-programa-091-biologiya-riven-vyshchoyi-osvity-doktor-filosofiyi>, <https://drive.google.com/drive/folders/1pYtldEoSdLw79ZZ-8r5U7W9ejgXkX2cj>). ЕГ зазначає різноманітність дисертаційних досліджень здобувачів ВО (Перелік тем дисертаційних досліджень аспірантів додано у відповіді на запит ЕГ), що також було відзначено у рецензіях зовнішніх стейкхолдерів (зокрема Чижевським В.В. канд. біол. наук, с.н.с., в.о. зав. сектором низькотемпературний банк біологічних об'єктів Інституту проблем кріобіології та кріомедицини НАН України). Понятійний апарат, цілісне уявлення про фундаментальні проблеми біологічної науки та найперспективніші напрями біологічних досліджень, комплекс знань про сучасні методи, що використовуються у біологічних дослідженнях, принципи планування науково-дослідної роботи, умови проведення спостережень і експериментів, уміння та навички аналізу, інтерпретації та представлення формують і обов'язкові компоненти (зокрема ОК1.3 Фундаментальні та прикладні проблеми сучасно біології; ОК1.5 Біометрія; ОК1.6 Методи біологічних досліджень), і дисципліни вибіркової складової ОНП (зокрема Методи аналізу біологічного різноманіття, Загальна ентомологія та систематика комах, Загальна орнітологія та систематика птахів, Екологія птахів, Поведінка птахів, Молекулярний баркодинг та філогенетика грибів, Фітопатологія та фітоїмунологія, Фізіологія стресу і адаптація, Фізіологія м'язової діяльності, Фізіологія ендокринної системи), що повністю відповідає предметній області. Під час інтерв'ювання гарант і НПП повідомили, що застосовують різні методи та технології навчання, зокрема метод проблемного викладу, евристичний та дослідницький методи, роботу в проєктних групах, кейс-метод, дискусійний метод, що надає можливість сформувати у аспірантів необхідний комплекс знань та навичок для професійної діяльності. На набуття практичних навичок викладацької діяльності спрямовані обов'язкові компоненти Теорія та методика викладання біології у вищій школі (ОК1.4) та Науково-викладацька практика (ОК1.11), а також ОК вибіркової складової (Дистанційна освіта, Педагогіка вищої школи, Менеджмент вищої освіти). Отже ЕГ дійшла висновку, що зміст освітньої та наукової складових ОНП відповідає предметній області біології.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Формування індивідуальної траєкторії (ІТ) здобувачів ВО регламентується Положення про організацію освітнього процесу здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ХНПУ ім. Г.С. Сковороди (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_organiz_osv_procesy_sdobyv_tretogo_riv.pdf). Під час інтерв'ювання здобувачі освіти зазначили, що формування ІТ реалізується за рахунок вибору керівника відповідно до їх наукових інтересів; вибору іноземної мови під час вивчення ОК Академічно і професійно орієнтоване спілкування; вибіркової дисциплін. Обсяг вибіркової дисциплін становить 13 кредитів ЄКТС, що складає 26% від загального навантаження, що є достатнім за кількістю (<http://hnpu.edu.ua/uk/osvitnya-programa-091-biologiya-riven-vyshchoyi-osvity-doktor-filosofiyi>). Процедура вибору здобувачами ВО дисциплін вибіркової складової ОНП забезпечується Центром ліцензування, акредитації і контролю якості освіти. Перелік вибіркової дисциплін, який розміщено на сайті університету (<http://smc.hnpu.edu.ua/studentu/dytsypliny-za-vyborom/10->

studentu/47-perelik-dytsyplin-vilnohovyboru-tretho-osvitno-naukovoho-rivnia-vyshchoi-osvity), включає ОК спрямовані на поглиблення професійних профільних теоретичних знань і практичних навичок; формування навичок soft skills. Аспіранти розповіли, що обрання дисциплін відбувається в першому, третьому і п'ятому семестрах; з переліком вибіркового дисциплін та презентаціями ОК можна ознайомитися на сайті ЗВО (<http://smc.hnpu.edu.ua/studentu/dytsypliny-za-vyborom/10-studentu/49-perelik-dytsyplin-vilnoho-vyboru-zdobuvachiv-tretho-roku-navchannia-tretho-osvitno-naukovoho-rivnia-vyshchoi-osvity>), а також, як повідомила пані Олена, на першому курсі на зустрічі з аспірантами їм детально розповідають про вибірково дисципліни та процедуру їх обрання. У минулі роки це було через заяви до відділу аспірантури, а з 2020 р. за їх пропозицією, процедура обрання дисциплін здійснюється шляхом заповнення Google-форм (<http://smc.hnpu.edu.ua/studentu/dytsypliny-za-vyborom/10-studentu/51-onlain-anketuvannia-dytsyplin-vilnohovyboru-zdobuvachiv-tretho-osvitno-naukovoho-rivnia-osvity>). Дієвість процедур формування ІТ було підтверджено і, як зазначалось вище, здобувачами освіти, і студентським самоврядуванням; гарантом, проектною групою і групою забезпечення, а також менеджментом університету.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка реалізується за рахунок практичних занять (обсяг, яких складає понад 60% аудиторного навантаження певної дисципліни); науково-викладацької практики та практичної роботи над дисертаційним дослідженням. Мета і завдання науково-викладацької практики, бази практики, процедури організації, керівництва, проходження практики аспірантами визначається Положенням про науково-викладацьку практику здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ХНПУ ім. Г.С. Сковороди (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pro_naykovo-vykladazky_praktuku.pdf). ЕГ має зазначити, що модернізація програми привела до збільшення науково-викладацької практики з 6 кредитів до 9 кредитів (<http://hnpu.edu.ua/uk/osvitnya-programa-091-biologiya-riven-vyshchoyi-osvity-doktor-filosofiyi>). Аналіз робочої програми (<https://drive.google.com/drive/folders/1Wpdr9BtGbNlBqcaM5JNxNhqyDSns0TpV>) показав, що науково-викладацька практика спрямована на формування практичних навичок науково-дослідної роботи та викладання дисциплін у вищій школі (розробка і викладання навчального курсу, здійснення контролю і моніторингу навчання тощо), керівництва науковою роботою студентів, складання звітної документації. Гарант та відповідальна на природничому факультеті за організацію науково-викладацької практики пояснили, що це було зумовлено пропозиціями аспірантів та роботодавців. Отримана інформація була підтверджена під час спілкування з відповідними фокус-групами. Отже, аналіз внутрішніх нормативних документів університету та інтерв'ювання фокус груп підтвердив, що практична підготовка за ОНП спрямована на формування навичок і науковця-дослідника, і викладача вищої школи. Здійснюється практична підготовка в межах і освітньої, і наукової складових ОНП, і на базі університету, і на базі інших закладів вищої освіти, наукових установ і установ природоохоронного спрямування, з якими укладено відповідні договори (див. перелік документів наданих на запит ЕГ, <http://hnpu.edu.ua/uk/division/spivpracya-pryrodnychogo-fakultetu>).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

На формування та розвиток soft skills спрямовані такі ОК як науково-викладацька практика, Філософські фундації та етичні орієнтири конструювання наукових проектів, Академічно і професійно орієнтоване спілкування, Фундаментальні та прикладні проблеми сучасної біології, Грантова та проектна діяльність, також серед вибіркового дисциплін є спрямовані на формування навичок соціальних навичок (див. додаток до НП 2020 р.). Здобувачі ВО та науково-педагогічні працівники повідомили, що під час аудиторних занять застосовують різні методи та технології навчання (зокрема роботу в проектних групах, кейс-метод, дискусійний метод), які сприяють формуванню у аспірантів навичок в публічного виступу, роботи в команді, комунікативність, управління часом та лідерство. У ХНПУ ім. Г.С. Сковороди функціонує Рада молодих учених, Спілка студентів, Волонтерський рух у тому числі діяльність, яких спрямована формування активної громадянської позиції здобувачів ВО, що було підтверджено під час інтерв'ювання представників студентського самоврядування та менеджменту університету.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

У відомостях самооцінювання зазначено, що зміст ОНП, що акредитується, відповідає 8-у рівню Національній рамці кваліфікацій, а під час розробки РН було враховано назви посад згідно Національного класифікатора України ДК 003:2010. На час затвердження ОНП та подання ХНПУ ім. Г.С. Сковороди Заяви про акредитацію ОНП професійний стандарт був відсутній. Професійний стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти» затверджено наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України №610 від 23.03.2021 р. У зв'язку з чим ЕГ рекомендує під час чергового перегляду ОНП скорегувати компетентності, програмні результати навчання і, відповідно, освітні компоненти задля врахування кваліфікаційних вимог зазначеного професійного стандарту.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Положення про організацію освітнього процесу здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ХНПУ ім. Г.С. Сковороди (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_organiz_osv_procesy_sdobyv_tretogo_riv.pdf) регулює організацію освітнього процесу, у тому числі методичне забезпечення, форми здобуття освіти, форми організації освітнього процесу та контрольних заходів. Аналіз НП надає можливість стверджувати, що аудиторне навантаження за освітніми компонентами ОНП становить 1/3 від загального обсягу певної дисципліни. Серед контактних годин переважають семінарські та практичні заняття (понад 60% аудиторних годин), що пов'язано з формуванням у здобувачів освіти навичок науково-дослідної роботи та навичок міжособистісного спілкування і соціальної взаємодії. Під час інтерв'ювання здобувачі освіти, представники студентського самоврядування та представники роботодавців повідомили, що було враховано їх пропозицію щодо зменшення обсягу ОНП (з 60 до 50 кредитів), для збільшення часу наукової складової ОНП і зменшення годин на теоретичне навчання. Зараз теоретичне навчання складає 2-5 годин на тиждень, послідовно зменшуючись до випускового курсу (1 і 2 семестри по 5 год. на тиждень; 3 і 4 семестри по 4 год. на тиждень; 5 і 6 семестри 3 і 2 год. на тиждень відповідно), що надає можливість аспірантам більше часу приділяти виконанню наукової роботи. Також здобувачами було підтверджено, що навантаження теоретичної складової відповідає їх вимогам. Отже ЕГ дійшло висновку, що обсяг ОНП, її окремих компонент, тижневе навантаження реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, що сприяє досягненню ними заявлених програмних результатів навчання.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів ВО за дуальною формою освіти у ХНПУ ім. Г.С. Сковороди не здійснюється. У відомостях самооцінювання зазначено, що [дуальність освіти забезпечується за рахунок реалізації наукової складової та виконання наукових досліджень на базі партнерських організацій]. Зазначена інформація у відомостях самооцінювання свідчить про наявність умов для запровадження дуальної освіти. ЕГ розглянувши внутрішні нормативні документи, укладені договори про співпрацю, партнерство, проходження практики (перелік договорів наданий на запит ЕГ (файл посилання на запит ЕГ, <http://hnpu.edu.ua/uk/division/spivpracya-prugodnychogo-fakultetu>) та інтерв'ювання гаранта, здобувачів освіти і роботодавців дійшла висновку про можливість запровадження дуальної освіти за ОНП, що акредитується.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Обсяг ОНП та її окремих компОбсяг і зміст ОНП «Біологія» має чітку логічну структуру, відповідає визначеній спеціальності та сприяє досягненню цілей і програмних результатів навчання. Структура ОНП сприяє формуванню індивідуальної освітньої траєкторії та ґрунтовий практичній підготовці здобувачів ВО. Беручи до уваги визначений несуттєвий недолік узагальненої структурно-логічної схеми та наведені рекомендації ЕГ дійшла висновку, що ОНП та освітня діяльність за програмою відповідає рівню В за цим критерієм.онентів відповідає вимогам чинного законодавства, а її зміст – предметній області біології. Зміст ОНП має чітку структуру, освітні компоненти логічно взаємопов'язані, НП структурований, що в сукупності дозволяє досягти заявлених цілей та ПРН. Структура ОНП і діючі в ХНПУ ім. Г.С. Сковороди процедури забезпечують формування індивідуальної траєкторії здобувачів ВО. За ОНП створено передумови ґрунтовної практичної підготовки, спрямована на формування науковця-дослідника і викладача вищої школи.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Узагальнена структурно-логічна схема, яка відображає взаємопов'язаність освітніх компонент, але не демонструє розподіл ОК за роками і семестрами навчання. Тому ЕГ рекомендує доопрацювати структурно-логічну схему. На час затвердження ОНП професійний стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти» був відсутній, його було затверджено у березні 2021 р., тому ЕГ рекомендує, під час чергового перегляду ОНП скорегувати її складові враховуючи кваліфікаційні вимоги зазначеного стандарту. Зважаючи на передумови, що склалися під час реалізації ОНП Біологія рекомендуємо розглянути можливість формалізувати дуальну форму освіти.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Обсяг і зміст ОНП «Біологія» має чітку логічну структуру, відповідає визначеній спеціальності та сприяє досягненню цілей і програмних результатів навчання. Структура ОНП сприяє формуванню індивідуальної освітньої траєкторії та ґрунтовий практичній підготовці здобувачів ВО. Беручи до уваги визначений несуттєвий недолік узагальненої структурно-логічної схеми та наведені рекомендації Еґ дійшла висновку, що ОНП та освітня діяльність за програмою відповідає рівню В за цим критерієм.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на ОНП регламентуються Положенням про правила прийому на навчання до ХНПУ ім. Г.С. Сковороди. Правила прийому є чіткими, зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та висвітлені на офіційному сайті ЗВО в розділі «Наука» - «Аспірантура і докторантура». Правила прийому до аспірантури для здобуття наукового ступеня доктора філософії у ХНПУ ім. Г.С. Сковороди в 2021 році (зі змінами) розташовані за посиланням

http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Priimalna/2021%20pk/Pravyla%20HNPU%202021/2021__12_Dodatok_12%20Aspirantura_.pdf. Також розміщені Правила прийому на навчання до ХНПУ ім. Г.С. Сковороди іноземців й осіб без громадянства <http://hnpu.edu.ua/uk/pruyom-inozemciv-umovu-vstupu-2021-rik> Спількування з гарантом ОНП, здобувачами, студентським самоврядуванням підтверджує відсутність обмежень для вступу на навчання за ОНП. Для здобуття освітнього ступеня Доктор філософії за ОНП «Біологія» приймаються: особи, які здобули рівень магістра (спеціаліста). Перелік необхідних документів, їх зразки та вимоги розташовані на сайті. Конкурсний відбір на ОНП здійснюється за результатами вступних випробувань з іноземної мови, біології та філософії. Для вступників з інших спеціальностей запроваджено додатковий іспит з біології. Програми фахових випробувань оприлюднюються на інформаційних стендах приймальної комісії та веб-сайті університету (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/abituriyentu-aspirantury-i-doktorantury>). Опитування здобувачів засвідчили про чіткість і зрозумілість правил прийому у контексті їх доступності для розуміння та відсутності обмежень або привілеїв щодо вступу на ОНП. Експертна група встановила, що Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті ЗВО та робить висновок, щодо відповідності ОНП цьому підкритерію.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на ОНП «Біологія» (доктор філософії) враховують особливості програми через вступні випробування з іноземної мови за програмою, яка відповідає рівню В2, що дозволить майбутньому науковцю комунікувати в міжнародному науковому товаристві; іспити з біології, що відповідає майбутній спеціалізації та філософії, що дозволяє виявити розуміння цілісності наукової картини світу. Слід зазначити, що для вступників з інших спеціальностей запроваджено додатковий іспит з біології - «Основи біології». Зміст додаткового вступного випробування з біології містить питання з усіх розділів біології, що дозволяє оцінити необхідну біологічну підготовку абітурієнта. Також вступники готують презентацію дослідницької пропозиції з обраної спеціальності, яку заслуховують та оцінюють на засіданні предметної екзаменаційної комісії за критерієм «зараховано/не зараховано», що дозволяє сформулювати вмотивований до науково-дослідної роботи контингент здобувачів (Правила прийому до аспірантури у 2021 р. (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Priimalna/2021%20pk/Pravyla%20HNPU%202021/2021__12_Dodatok_12%20Aspirantura_.pdf)). Таким чином, експертна комісія робить висновок щодо відповідності ОНП цьому підкритерію.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Еґ встановила, що визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО регулюються Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_poryadok_realizazii_prava_na_akadem_mob.pdf) та Положенням про організацію освітнього процесу в ХНПУ ім. Г. С. Сковороди

(Pro_organisaziyu_osvitnogoz_procesy.pdf (hnpu.edu.ua). Правила є чіткими, зрозумілими і доступними для всіх учасників освітнього процесу. У ході спілкування із здобувачами освіти та викладачами було виявлено, що здобувачі обізнані про можливість перезарахування дисциплін, але випадків, які потребували б практичного застосування зазначених правил на ОНП не було. При цьому аспіранти Кочергіна А.В., Дементьєва Я.Ю. при вступі на ОНП склали додатковий іспит з біології - Основи біології у зв'язку із іншою попередньою спеціалізацією. Таким чином, експертна комісія робить висновок щодо відповідності ОНП цьому підкритерію.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання здобувачів ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, отриманих у неформальній освіті (Pro porjadok vyznannya resultativ navchannya.pdf (hnpu.edu.ua). Процедура визнання результатів навчання у неформальній освіті забезпечує ідентифікацію результатів навчання для формального визнання, що зумовлює їх підтвердження для врахування оцінки визнання аналогічних результатів навчання з нормативних дисциплін, обсягом не більше 10% обсягу кредитів ОНП. У ході спілкування із здобувачами освіти та викладачами було виявлено, що здобувачі обізнані з можливістю визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, але випадків, які потребували б практичного застосування зазначених правил на ОНП не було. Таким чином, експертна група робить висновок щодо відповідності ОНП цьому підкритерію.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на навчання за ОНП є чіткими, зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, інформація розміщена на офіційному сайті ЗВО. Правила прийому на навчання за ОНП «Біологія» (доктор філософії) враховують особливості самої освітньої програми. Підготовка і представлення абітурієнтом презентації дослідницької пропозиції з обраної спеціальності. Підтримується можливість академічної мобільності. Розроблено положення, що визначають чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. В ЗВО приділяють увагу неформальній освіті - Положення про порядок визнання результатів навчання здобувачів ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, отриманих у неформальній освіті містить механізм визнання результатів навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабких сторін не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Враховуючи сильні сторони, а саме: наявність чітких та зрозумілих правил прийому на навчання за ОНП «Біологія», які висвітлені на офіційному сайті ЗВО; врахування особливостей самої освітньої програми; наявність оприлюднених положень, що визначають чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання у неформальній освіті експертна група дійшла висновку, що ОНП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідає з рівню В, у зв'язку з повною відповідністю критерію 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи, мають індивідуальний характер у відповідності до наукових тематик досліджень аспірантів. У ході зустрічей з НПП встановлено, що під час викладання дисциплін застосовується проблемно-орієнтоване навчання, спрямоване на набуття здобувачами загальних та фахових компетентностей, на оволодіння методологією наукової роботи та навичками презентації її результатів. Форми і методи навчання сприяють досягненню цілей та ПРН. Результати рівня задоволеності аспірантів навчанням за ОНП представлені на сайті <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSc49lNUZ6SckKFP4bt3eAJMaBJo17zSmqAFxyVKXicHM8AtQ/viewform>, а також https://docs.google.com/forms/d/1yaq_Vr_82GzJOSZ12T1OWpLc43YlqY0uBRXG9L-FoqI/viewform?edit_requested=true. Всі робочі програми затверджуються на засіданнях науково-методичної комісії факультету http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_naykovo_metoduchny_komisiyu.pdf. У бесідах з стейкхолдерами встановлено, що НПП надається можливість творчо наповнювати і змінювати зміст дисциплін і програм, обирати методи навчання задля ефективного засвоєння знань, проводити заняття із застосуванням сучасних технологій, самостійно обирати форму вивчення окремих тем. Академічна свобода здобувачів досягається шляхом надання їм права вільно обирати форму навчання і теми дисертаційних робіт, права на академічну мобільність і вибір потрібних компонентів освітньої програми, право брати участь в удосконаленні ОНП. Для аспірантів з особливими освітніми проблемами діє навчально-методичний інклюзивний центр <http://hnpu.edu.ua/uk/division/navchalno-metodychnyy-inklyuzyvnyy-centr>.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Під час бесід з аспірантами і НПП підтверджено, що інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів надається здобувачеві одразу після вступу на установчих зборах аспірантів і на початку викладання дисциплін. Ця інформація міститься у робочих програмах навчальних дисциплін <https://drive.google.com/drive/folders/1Wpdr9BtGbNlBqcaM5JNxNhqyDSns0TpV>

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

У процесі реалізації ОНП навчання тісно поєднане із дослідженнями, які проводяться на базі науково-дослідних інститутів з якими співпрацює ХНПУ ім. Г.С. Сковороди. На сайті університету є Положення про наукові школи (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pro_naykovi_shkolu_20.pdf) та Положення про організацію науково-дослідної роботи (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pro%20organizatziy%20naykovo%20doslidnoi%20roboty.pdf). У розмові з аспірантами та НПП з'ясовано, що під час проведення практичних занять, вони спрямовані на оволодіння методами, необхідними здобувачам при виконанні дисертаційних досліджень <http://hnpu.edu.ua/uk/division/osvitno-naukova-diyalnist-aspirantiv>. Аспіранти та НПП співпрацюють з різними освітніми та науковими установами Харкова (Науково-дослідний інститут біології Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна, Харківський національний медичний університет, Харківська державна академія фізичної культури, Харківська медична академія післядипломної освіти, Інститутом рослинництва ім. В.Я. Юр'єва, Інститут проблем кріобіології і кріомедицини НАН України, Державна дослідна станція птахівництва НААН України та інші <http://hnpu.edu.ua/uk/division/spivprasya-ryrodnychogo-fakultetu>). На базі зазначених установ здобувачі можуть виконувати частину власних дисертаційних досліджень та проходити науково-викладацьку практику.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Аналіз робочих програм дисциплін дозволив виявити, що зміст освітніх компонентів ОНП регулярно оновлюється, вносяться зміни і корективи, враховуючи тенденції розвитку спеціальності, результати передових наукових досліджень галузі, сучасних наукових тенденцій у біології, згідно наукових інтересів здобувачів (hnpu.edu.ua/files/Osvitni_programi/Proekt_osvitno_naykovux_program/2021_rik/Biologiya.pdf). Оновлення змісту освітніх компонентів здійснюється шляхом внесення змін у робочу програму навчальної дисципліни. Робоча програма розробляється провідним викладачем для кожної навчальної дисципліни відповідно до навчального плану і ОНП та розглядається науково-методичною комісією факультету (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_naykovo_metoduchny_komisiyu.pdf)

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

У ХНПУ ім. Г.С. Сковороди функціонує Центр міжнародного співробітництва і міжнародної освіти (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/intercoop>), завданнями якого у тому числі є інтеграція університету до світової освітньої та наукової спільноти. Для забезпечення академічної мобільності ХНПУ ім. Г.С. Сковороди укладено низку міжнародних договорів Оіейським університетом (Хорватія); Університетом міст К'еті та Пескари; (Італія); Університетом Миколаса Ромеріса; (Литва); Університетом Яна Амоса Каменського (Чехія); Університетом Тромса (Норвегія), Поморською академією у Слупську (Польща), Ханьшанським педагогічним університетом; Хебейським педагогічним університетом; Гуандунським педагогічним університетом (Китай). На сайті університету розміщено інформацію щодо грантів для молодих вчених <http://hnpu.edu.ua/uk/granty-dlya-molodyh-vchenyh> та Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти, наукових і науково-педагогічних працівників ХНПУ ім. Г.С. Сковороди (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_poryadok_realisazii_prava_na_akadem_mob.pdf). Також є Положення про грантову та проєктну діяльність, реалізацію програм національної та міжнародної співпраці, управління коштами грантів ХНПУ ім. Г.С. Сковороди http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pro%20Grantovy%20ta%20proekny%20diyalnist.pdf. Гарант програми Д.В. Леонтьєв є фулбрайтівським (США) гумбольдтівським (Німеччина) стипендіатом, неодноразово отримував грантову підтримку від іноземних партнерів: грант Програми наукових стажувань у Лейденському університеті; грант Програми «Response» Німецького фонду академічних досліджень; грант фонду «Фулбрайтівське коло Україна» (США-Україна); дослідницький грант Фонду А. фон Гумбольдта для досвідчених науковців (Німеччина). Під час роботи з фокус-групами здобувачі освіти підтвердили свою обізнаність щодо можливостей проходження стажування, навчання за програмами академічної мобільності, а НПП повідомили що стажування проходили проф. Маркіна Т.Ю. та проф. Комісова Т.С. в Інституті біології та охорони навколишнього середовища Поморської Академії (м. Слупськ, Польща), а проф. Чаплигіна А.Б. на екологічному факультеті Лодзинського технічного університету (м. Лодзь, Польща).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Якісний зміст робочих програм. Тісне поєднання навчання та досліджень. Високий рівень активності гаранта ОНП щодо інтернаціоналізації програми.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Зважаючи на створені в університеті умови для інтернаціоналізації здобуття освіти та дослідницької роботи рекомендуємо посилити інформування та мотивування аспірантів до участі у програмах академічної мобільності.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Під час реалізації освітнього процесу за ОНП поєднуються різні форми та методи навчання з урахуванням свободи слова і творчості та відповідають вимогам студентоцентрованого підходу і принципам академічної свободи. Цілі, програмні результати навчання, критерії їх оцінювання зрозумілі та доступні для всіх учасників освітнього процесу. Університет забезпечує поєднання навчання та дослідження. У ХНПУ ім. Г.С. Сковороди створено умови для інтернаціоналізації та реалізації прав учасників освітнього процесу щодо участі у програмах міжнародній академічній мобільності. На думку експертної групи, наведені процедури є стандартними і суттєво не відрізняються від таких інших закладів вищої освіти, тому критерій 4 відповідає рівню В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

У ході проведених зустрічей аспіранти та НПП підтвердили, що критерії оцінювання є чіткими та зрозумілими та відповідають вимогам зазначених у Положенні про організацію освітнього процесу

(http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_organiz_osv_procesy_sdobyv_tretogo_riv.pdf) та Положення про порядок підготовки здобувачів наукового ступеня доктора філософії в ХНПУ ім. Г.С. Сковороди (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pro%20Grantovy%20ta%20proekny%20diyalnist.pdf). Аспіранти розповіли, що представники студентського самоврядування можуть бути присутніми на екзаменах. Із критеріями оцінювання здобувачів вищої освіти ознайомлює викладач безпосередньо перед початком викладання дисципліни, також необхідну інформацію, щодо форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання містять робочі програми навчальних дисциплін, які розміщені на веб-сайті (<https://drive.google.com/drive/folders/1Wpdr9BtGbNlBqcaM5JNxNhyDSns0TpV>).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти третього освітньо-наукового рівня за спеціальністю 091 Біологія не затверджений. Атестація здійснюється у формі публічного захисту дисертації доктора філософії. Атестація за освітнім компонентом ОНП відбувається шляхом складання іспитів і залків з навчальних дисциплін. ЕГ відмічас, у ХНПУ ім. Г.С. Сковороди у грудні 2020 р. відбувся захист 3-х дисертаційних робіт (Комаромі Н.А. <http://hnpu.edu.ua/uk/specializovana-vchena-rada-df-64053013-komaromi-natalya-anatoliyivna> , Федяй І.О. <http://hnpu.edu.ua/uk/specializovana-vchena-rada-df-64053014-fedyay-iryua-oleksandrivna> , Ніколенко Н.Ю. <http://hnpu.edu.ua/uk/specializovana-vchena-rada-df-64053015-nikolenko-nataliya-yuriyivna>) за вимогами Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії (затвердженого постановою КабМіну України № 167 від 6 березня 2019 р.).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів у ЗВО визначені. Вони чіткі та доступні, забезпечують об'єктивність. Чітко визначені процедури, оскарження результатів та їх повторного проходження. Правила дотримуються під час реалізації ОНП. Процедура проведення контрольних заходів регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ХНПУ ім. Г.С. Сковороди» (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_organiz_osv_procesy_sdobyv_tretogo_riv.pdf). Особливості поточного та підсумкового контролю за необхідності конкретизується у програмах та силабусах навчальних дисциплін, які розроблені кафедрами (<http://hnpu.edu.ua/uk/osvitnya-programa-091-biologiya-rivenyvyshchoyi-osvity-doktor-filosofiyi> ; <http://lms.hnpu.edu.ua/moodle/course/index.php?categoryid=163>).

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У ХНПУ ім. Г.С. Сковороди запроваджена і діє Система забезпечення академічної доброчесності (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Nauka/Zabezpechennia_acad_dobrochesnosti.pdf). У своїй діяльності усі учасники освітнього процесу керуються нормами академічної культури та дотримуються вимог Кодексу академічної доброчесності ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, у якому визначено і закріплено норми та правила, стандарти і процедури академічної доброчесності всіх учасників освітнього процесу (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Kodeks_akadem_dobrochesnosti.pdf). Регулярно здійснюються заходи з популяризації академічної доброчесності (<http://hnpu.edu.ua/uk/akademichna-dobrochesnist-reputaciya#>), постійно проводиться інформування студентів про проведення семінарів і тренінгів щодо запобігання академічному плагіату. Радою молодих вчених прийнято рішення щодо підписання Декларація про дотримання академічної доброчесності в ХНПУ ім. Г.С. Сковороди (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Rada_molod_vchen/wytyag%20z%20protokolu%20zasidannya%20rady%20molodyh%20uchenyh.pdf), http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Rada_molod_vchen/deklaraziya%20pro%20dotrymannya%20akademichnoyi%20dobrochesnosti.pdf). Етичні норми та принципи дотримання академічної доброчесності у дослідницькій діяльності детально розглядаються в таких освітніх компонентах: Філософські фундації та етичні орієнтири конструювання наукових проектів і Методи біологічних досліджень. В університеті діє комісія з питань академічної доброчесності, діяльність якої регламентується Положенням про комісію з питань академічної доброчесності (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/polozh_komissiya_akadem_dobrochesnist.pdf), однією з функцій якої є розгляд і аналіз заяв щодо порушення норм Кодексу академічної доброчесності Університету, підготовка відповідних висновки і рішень по справі. В університеті здійснюється перевірка на текстові запозичення наукових робіт студентів, аспірантів та НПП спеціалізованими технічними засобами, зокрема системою UNICHECK. Процедура та етапи перевірки робіт є доступними, вони розміщені на сайті університету

(http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Nauka/Etap_perevirk.pdf). Регламентуються вони Інструкцією про порядок перевірки дисертацій аспірантів і докторантів на наявність академічному плагіату (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/nakazy/2021/nakaz_instrucziya.pdf). Під час акредитації ЕГ встановила дієвість описаних процедур, а також, що всі учасники освітнього процесу обізнані, розуміють та дотримуються процедур академічної доброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Обізнаність, розуміння та дотримання процедур академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу. В ХНПУ ім. Г.С. Сковороди існує дієва практика перевірки наукових робіт здобувачів ОНП з використанням антиплагіатного програмного забезпечення Unicheck. Наявна практика створення науково-методичних комісій, що відповідають за якість освіти і науки. Позитивна практика: захист 3-х дисертаційних робіт за вимогами Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабких сторін і недоліків не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Чіткість та зрозумілість форм та критеріїв оцінювання контрольних заходів забезпечується їх відкритістю та доступністю для всіх учасників освітнього процесу. Сформована академічна культура, процедур академічної доброчесності дотримуються всі учасники освітнього процесу. Проведення захистів дисертаційних робіт за вимогами Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії свідчить про спроможність ХНПУ ім. Г.С. Сковороди забезпечити досягнення визначених освітньою програмою цілей і програмних результатів навчання. Отже, аналіз показав, що критерій 5 у цілому відповідає встановленим вимогам рівня А.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Професійну кваліфікацію НПП, які задіяні освітнього процесу за ОНП, підтверджено документом про базову вищу освіту, науковий ступінь і наукове звання, результатами наукової і навчально-педагогічної діяльності (відомості самооцінювання). Варто зазначити, що не лише керівники дисертаційних досліджень аспірантів, а і викладачі, які задіяні до реалізації освітньої складової ОНП, мають значний досвід проведення наукових досліджень, чималий стаж роботи у закладах вищої освіти, активно публікуються, у тому числі у виданнях включених до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science, беруть участь у наукових конференціях, своєчасно підвищують свою кваліфікацію. Так ОК «Академічно і професійно орієнтоване спілкування (англійське)» забезпечує Щебликіна Т.А. д-р пед. наук, доц. кафедри англійської мови, «Філософія» (у редакції 2020 р. «Філософські фундації та етичні орієнтири конструювання наукових проектів») забезпечує д-р філос. наук, проф. каф. філософії Радіонова Н.В. (див. відомості самооцінювання Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП). Профілі викладачів задіяних до реалізації ОНП розміщено на сайті університету на сторінках відповідних структурних підрозділів (наприклад гарант ОНП Леонтьєв Д.В. <http://hnpu.edu.ua/uk/leontyev-dmytro-viktorovych> , Чаплигіна А.Б. <http://hnpu.edu.ua/uk/chaplygina-anzhela-borysivna> , Влащенко А.С. <http://hnpu.edu.ua/uk/vlashchenko-anton-sergiyovych>) Під час інтерв'ювання гаранта ОНП, наукових керівників, НПП, менеджменту факультету було підтверджено інформацію наведену у відомостях самооцінювання та з'ясовано, що під час формування групи забезпечення перевага надається докторам наук, професорам, які мають відповідну спеціалізацію і є активними науковцями. Професійна кваліфікація НПП свідчить про спроможність створення у ХНПУ ім. Г.С. Сковороди разових спеціалізованих вчених рад для захисту дисертаційних робіт здобувачів вищої освіти за ОНП, що акредитується, відповідно до вимог Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії (затвердженого постановою КабМіну України № 167 від 6 березня 2019 р.). Позитивним є, що за ОНП «Біологія» у

грудні 2020 р. відбувся захист 3-х дисертаційних робіт (Комаромі Н.А. <http://hnpu.edu.ua/uk/specializovana-vchena-rada-df-64053013-komaromi-natalya-anatoliyivna> , Федяй І.О. <http://hnpu.edu.ua/uk/specializovana-vchena-rada-df-64053014-fedyay-iryna-oleksandrivna> , Ніколенко Н.Ю. <http://hnpu.edu.ua/uk/specializovana-vchena-rada-df-64053015-nikolenko-nataliya-yuriyivna>) за участю штатних працівників університету Харченко Л.П., д-р біол. наук, проф., Чаплигіна А.Б., д-р біол. наук, доц., Маркіна Т.Ю. д-р біол. наук, проф., Бачинська Я.О. канд. с.-г. наук, доц. Отже, професіоналізм та високий науковий рівень НПП, які залучені до освітнього процесу за ОНП, повною мірою забезпечують успішну реалізацію програми і досягнення визначених цілей та програмних результатів навчання.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний добір НПП у ХНПУ ім. Г.С. Сковороди регламентується Статутом університету (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Statut_30.08.2017.pdf), Положеннями Про порядок обрання за конкурсом та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/polozh_konkurs_na_robotu_personalu.pdf), Про систему внутрішнього забезпечення якості освіти та освітньої діяльності (п. 6 Забезпечення якості викладацького складу http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Polozhenya_%20Vnytrishnogo%20zabespech.pdf), які ґрунтуються на вимогах чинного законодавства. У цих документах визначені вимоги та процедури конкурсного добору НПП. Усі документи що регламентують зазначений процес, а також оголошення щодо наявності вакантної посади та вимог до претендентів на посаду розміщено на сайті університету, отже інформація є доступною для всіх зацікавлених осіб. До групи забезпечення ОНП, яка акредитується, залучаються викладачі, які мають досвід роботи за фахом, наявні наукові та академічні здобутки. Під час інтерв'ювання гаранта та науково-педагогічних працівників було підтверджено їх обізнаність з нормативними документами та процедурами конкурсного добору викладачів. Отже, процедури конкурсного добору є прозорими і зрозумілими кандидатам і дозволяють забезпечити необхідний рівень професіоналізму викладачів для успішної реалізації ОНП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Аналіз освітніх програм, відомостей самооцінювання, матеріалів отриманих під час проведення акредитації, а також інформації отриманої під час роботи з фокус-групами (гарант ОНП, менеджмент факультету, НПП, наукові керівники, роботодавці) показав, що в університеті, зокрема на ОНП «Біологія», практика залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу існує у декількох напрямках. По-перше, залучення роботодавців до проектної групи ОНП (проф. В.Л. Мешкова завідувач лабораторії захисту лісу НДІ лісового господарства та агролісомеліорації <https://drive.google.com/drive/folders/1Ya1mnlpEVv4V1tWiQ9RQiM1LTOWiAiM->). По-друге, залучення до наукового керівництва дисертаційними дослідженнями здобувачів ВО (Сукач О.М. д-р біол. наук, с.н.с., провідн.н.с. Інституту проблем кріобіології і кріомедицини НАН України; Пучков О.В. д-р біол. наук, проф. Інституту зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України; Павлов С.Б. д-р біол. наук, завідувач Центральної науково-дослідної лабораторії Харківської медичної академії післядипломної освіти; Музика Д.В. д-р вет. наук, с.н.с., завідувач лабораторії вірусних хвороб птиці Національного наукового центру «Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини»). По-третє, для здійснення практичної підготовки і розширення спектру дослідницьких робіт аспірантів укладено угоди з науковими установи, зокрема Інститутом проблем кріобіології та кріомедицини НАН України; ННЦ «Інститут експериментальної та клінічної ветеринарної медицини» НААН України; Державною дослідною станцією з птахівництва НААН України; Українським НДІ лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г.М. Висоцького; Українським НДІ екологічних проблем; Інженерно-технологічним інститутом «Біотехніка» НААН України НДІ біології ХНУ ім. В.Н. Каразіна (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/spivpracya-pryrodnychogo-fakultetu>).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ХНПУ ім. Г.С. Сковороди існує практика залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців. Наведену інформацію у відомостях самооцінювання було підтверджено гарантом ОНП, здобувачами вищої освіти і роботодавцями. Так, д-р біол. наук Сукач О.М., д-р біол. наук Павлов С.Б., д-р вет. наук Музика Д.В. є одночасно роботодавцями і керівниками аспірантів, також д-р біол. наук Сукач О.М. забезпечує ОК «Фізіологія м'язової діяльності». Також аспіранти під час зустрічі повідомили, можуть спілкуватися з експертами галузі, професіоналами-практиками під час кафедральних семінарів, проходження науково-викладацької практики, наукових конференцій, виконання практичної частини наукової складової ОНП.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Професійний розвиток викладачів здійснюється шляхом підвищення кваліфікації раз на п'ять років, що є обов'язковою вимогою до НПП згідно чинного законодавства. Підвищення кваліфікації та стажування НПП університету регламентується колективним договором (розділ 11 http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Profkom/kol_dog_16_20.pdf) і Положенням про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_pidvychnya_kvalifikazii_ta_stazhyvanya.pdf). Відповідно до пп. 2.5 останнього НПП самостійно обертають форми, види та напрями підвищення кваліфікації та/або стажування. Професійному зростанню НПП також сприяє дієвий функціонал з академічної мобільності та грантово-проектної діяльності, процедури якого регламентуються положеннями Про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти, наукових і науково-педагогічних працівників (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_poryadok_realizazii_prava_na_akadem_mob.pdf) та Про грантову та проектну діяльність, реалізацію програм національної та міжнародної співпраці, управління коштами грантів ХНПУ ім. Г.С. Сковороди (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pro%20Grantovy%20ta%20proekny%20diyalnist.pdf). У закладі функціонує Науково-методичний тренінговий центр соціального та професійного розвитку людини, який опікується професійним зростанням та особистісним розвитком і НПП, і здобувачів освіти (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/naukovo-metodychnyy-treningovyy-centr-socialnogo-ta-profesiynogo-rozvytku-lyudyny>). Під час роботи з фокус-групами було підтверджено достовірність наведеної у відомостях самооцінювання інформації, а також дієвість формалізованих процедур професійного розвитку НПП.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

У ХНПУ ім. Г.С. Сковороди існують процедури морального та матеріального стимулювання відповідно до Колективного договору (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Profkom/kol_dog_16_20.pdf) і Положення про систему стимулювання якісної і ефективної роботи науково-педагогічних і інших категорій працівників (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Polozhenya_pro_sustemy_stumylyuvannya.pdf). Щорічні конкурси у різних номінаціях: Людина року, Краща кафедра з науково-дослідної роботи, Міжнародна наукова активність, Кращий викладач очима студентів, Науковець року тощо, регламентуються Колективним договором, положеннями «Про систему стимулювання якісної і ефективної роботи науково-педагогічних і інших категорій працівників», «Про загальноуніверситетський конкурс «Людина року»» (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pro_zagalnoyniversytetskiy_konkurs_ludyna_roky.pdf), відповідно якого переможці конкурсу отримують диплом та грошову винагороду, «Про нагородження медаллю Г.С. Сковороди» (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pro%20onagorodzhennya%20medally%20Skovorody.pdf). Так у різних номінаціях отримали винагороди проф. Леонт'єв Д.В. у 2018 р., у 2019 р. проф. Чаплигіна А.Б. і проф. Маркіна Т.Ю.; медаллю Г.С. Сковороди нагороджено проф. Т.Ю. Маркіну (2018 р.) та проф. І.А. Іонова (2019 р.). Під час інтерв'ювання науково-педагогічних працівників, гаранта ОНП, менеджменту факультету та університету було підтверджено дієвість процедур стимулювання розвитку викладацької майстерності.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

НПП, які залучені до реалізації освітнього процесу за ОНП, мають високу професійну та академічну кваліфікацію, яка повною мірою забезпечує досягнення поставлених цілей та програмних результатів навчання. Процедури конкурсного добору викладачів чіткі та прозорі. На ОНП існує дієва практика залучення роботодавців, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу за ОНП (до керівництва дослідницькими роботами, читання проблемних лекцій, консультування аспірантів, розробки та перегляду ОП). У ХНПУ ім. Г.С. Сковороди є усі мови для створення разових спеціалізованих вчених рад для захисту дисертаційних робіт здобувачів вищої освіти зі спеціальності «Біологія».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабких сторони та недоліків не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Потужний кадровий потенціал; наявні умови створення разових спеціалізованих вчених рад у ХНПУ ім. Г.С. Сковороди; відкритість та прозорість процедур конкурсного добору НПП; дієва практика залучення роботодавців до реалізації освітнього процесу за ОНП; дієва практика стимулювання розвитку професійної і викладацької майстерності, свідчить про відповідність критерію 6 рівню А.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Експертна група пересвідчилася, що у ХНПУ ім. Г.С. Сковороди існує сучасна бібліотека (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/naukova-biblioteka-hnpu-imeni-gsskovorody>), бібліотечний фонд навчальної та наукової літератури постійно оновлюється. Доступ до повних текстів підручників, навчальних посібників, методичних рекомендацій за профілем ЗВО на сайті Електронного каталогу (<http://193.105.7.202:852/>). Здобувачі, завідувач бібліотекою, НПП засвідчили, що під час карантину значно збільшилося використання повнотекстових джерел, відображених у електронному архіві університету (репозитарії) (<http://dspace.hnpu.edu.ua/>). Бібліотека ХНПУ входить у мережу бібліотек Харкова, здобувачі отримують електронну «єдину картку читача» і користуються бібліотечними фондами міста. Здобувачі освіти зазначають, що підготовку за даною ОНП забезпечено науковою літературою, яка надана на паперових та електронних носіях. В бібліотеці, на факультеті і кафедрах здобувачі мають доступ до наукометричних баз Scopus та Web of Science, навчально-методичних матеріалів, силабусів, контрольних заходів, лабораторних і практичних занять через систему MOODLE. В ХНПУ ім. Г.С. Сковороди є спортивний корпус, спортивні майданчики, корти, навчально-спортивний табір «Гайдари», актові зали, розвинена інфраструктура сприяє різнобічному розвитку здобувачів освіти. Університет має 3 гуртожитки. Умови проживання відповідають санітарно-гігієнічним вимогам. З боку здобувачів проблем з організацією поселення і проживання у гуртожитку не виявлено. Організоване медичне обслуговування студентів, в наявності медпункт (гуртожиток №3). Для здобувачів з дітьми та НПП працює дитяча кімната «Дитячий універ». В ЗВО існує Зоологічний музей, Анатомічний музей, колекція гербарію, Ботанічний сад, біологічна станція «Гайдари». Здобувачі мають можливість використовувати матеріали і обладнання лабораторій Інституту проблем кріобіології та кріомедицини НАН України, «Інституту експериментальної та клінічної ветеринарної медицини», НДІ біології ХНУ ім. В.Н. Каразіна; Державною дослідною станцією з птахівництва НААН України; Українським НДІ лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г.М. Висоцького; Українським НДІ екологічних проблем; Інженерно-технологічним інститутом «Біотехніка» НААН України. Експертна комісія дійшла висновку, що матеріально-технічна база та навчально-методичне забезпечення є достатнім для реалізації ОНП та робить висновок, щодо відповідності цьому підкритерію.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

В ХНПУ ім. Г.С. Сковороди забезпечено безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах освітньої програми. У здобувачів є постійний доступ до вебсторінок структурних підрозділів університету: Культурно-мистецький центр університету (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/kulturno-mysteckyuy-centr>), Спортивний клуб (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/sportyvnyy-klub>), Спілка студентів і молоді (<http://www.hnpu.edu.ua/uk/division/spilka-studentiv-i-molodi-universytetu>), Рада молодих учених ([http://hnpu.edu.ua/en/division/rada-molodyh\[1\]uchenyh](http://hnpu.edu.ua/en/division/rada-molodyh[1]uchenyh) <https://www.facebook.com/KhNPU.rada> Волонтерський рух ([http://hnpu.edu.ua/uk/volonterskyuy-ruh-u-harkivskomu-nacionalnomu-pedagogichnomu\[1\]universyteti-imeni-gsskovorody](http://hnpu.edu.ua/uk/volonterskyuy-ruh-u-harkivskomu-nacionalnomu-pedagogichnomu[1]universyteti-imeni-gsskovorody) «Дитячий універ» <http://hnpu.edu.ua/uk/news/vidkryttya-specialno-obladnanoyi-kimnaty-dytyachyy-univer>). Інформація на сайті постійно оновлюється новинами, подіями, пропозиціями. З боку здобувачів зауважень до роботи структурних підрозділів ЕГ не виявлено. Опитування здобувачів, представників студентського самоврядування, НПП вказало на достатній рівень, доступність і безкоштовне користування мережею Internet на факультеті, відповідних кафедрах, бібліотеці. Здобувачі і викладачі можуть користуватися Комп'ютерними центрами Університету та бібліотеки, на факультеті та кафедрі є комп'ютерний клас з підключенням кожного комп'ютера до Internet.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються на ОНП, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси. В ХНПУ ім. Г.С. Сковороди за безпеку освітнього середовища відповідає служба з режиму і безпеки <http://hnpu.edu.ua/uk/division/sluzhba-z-rezhymu-i-bezpeky-pomichnyk-rektora->

z-rezhymu-ta-bezpekyupovnovazheny-z-pytan# та Відділ з питань надзвичайних ситуацій і цивільного захисту населення <http://hnpu.edu.ua/division/viddil-z-pytannadzvychnyuh-sytuaciy-i-cyvilnogo-zahystu-naselennya> та експлуатаційно-технічний відділ <http://hnpu.edu.ua/uk/division/ekspluataciyno-tehnicnyu-viddil>. В університеті є медичний пункт, який надає первинну допомогу та здійснює роз'яснювальну роботу щодо запобігання поширення інфекцій та профілактики шкідливих звичок. Здобувачі проходять анкетування щодо визначення рівня задоволеності здобувачів вищої освіти основними складовими ОП (https://drive.google.com/file/d/118sPKrxLHhV5YCYZK_c-B4XNfZkOBWgd/view), побажання і рекомендації здобувачів враховуються та розглядаються на засіданнях проектної групи, вносяться зміни при оновленні ОНП. Здобувачі, представники студентського самоврядування підтвердили, що в ЗВО є Психологічна служба <http://liderstudent.com.ua/> до якої вони можуть звернутися або безпосередньо, або залишивши повідомлення на сайті Психологічної служби. Психологічна служба здійснює моніторинг психічного стану здобувачів, НПП, проводить індивідуальні і групові консультації. В ЗВО створено Науково-методичний тренінгів центр соціального та професійного розвитку людини, який активно долучає здобувачів до тренінгів, круглих столів, проектів.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

На основі інтерв'ювання здобувачів, представників студентського самоврядування, викладачів, адміністративного персоналу, аналізу посилань сайту ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, аналізу нормативних документів університету експертна комісія встановила, що підтримка здобувачів за даною ОНП є зручною, якісною та задовольняє потребам. На основі опитування фокус-груп ЕГ підтверджує, що в університеті систематично відбувається анкетування здобувачів щодо якості викладання та рівня задоволеності підготовкою, до створення і аналізу анкет долучене студентське самоврядування. Здобувачі підтвердили, що побажання і зауваження враховуються, результати анкетування заслуховуються на засіданнях кафедр, враховуються при перегляді ОНП. Здобувачі мають достатній рівень забезпечення інформаційною, правовою, психологічною підтримкою, яка реалізується через взаємодію з органами студентського самоврядування, Спілкою студентів і молоді (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/spilka-studentiv-i-molodi-universytetu>), Радою молодих учених ([http://hnpu.edu.ua/en/division/rada-molodyh\[1\]uchenyh](http://hnpu.edu.ua/en/division/rada-molodyh[1]uchenyh) <https://www.facebook.com/KhNPU.rada/>). Перелічені структурні підрозділи надають вичерпну інформацію щодо участі в науково-дослідних проектах, конференціях, надаючи можливість для самореалізації здобувачів. В університеті поширений Волонтерський рух ([http://hnpu.edu.ua/uk/volonterskyu-ruh-u-harkivskomu-nacionalnomu-pedagogichnomu\[1\]universyteti-imeni-gs-skorodoy](http://hnpu.edu.ua/uk/volonterskyu-ruh-u-harkivskomu-nacionalnomu-pedagogichnomu[1]universyteti-imeni-gs-skorodoy)). Інформація висвітлена на сайті ЗВО, працюють сторінки в соціальних мережах. Опитування фокус-груп здобувачів та представниками самоврядування встановило, що служби ХНПУ ім. Г.С. Сковороди оперативно реагують на звернення здобувачів та всебічно намагаються надати необхідну допомогу. Фактів порушень, конфліктів, сексуальних домагань, булінгу, дискримінації, корупції на даній ОНП не виявлено. У здобувачів є всі умови для розвитку і втілення організаційних, творчих здібностей. Здобувачі підтвердили, що в ЗВО проводиться достатня робота щодо роз'яснення та сприяння майбутньому працевлаштуванню, більшість здобувачів за даною ОНП планують продовжувати свою діяльність за напрямом науково дослідження, прямцювати в ЗВО.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Експертна комісія встановила, що в ХНПУ ім. Г.С. Сковороди створені умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою. Питаннями здобувачів з особливими потребами опікується Навчально-методичний інклюзивний центр <http://hnpu.edu.ua/uk/division/navchalno-metodychnyy-inklyuzyvnyu-centr>. Такі здобувачі мають право на безоплатне забезпечення інформацією для навчання у доступних форматах з використанням технологій, що враховують обмеження життєдіяльності, зумовлені станом здоров'я. В ХНПУ ім. Г.С. Сковороди виготовлено пандуси для входу, в'їзду осіб з обмеженою рухливістю до корпусів; виготовлено і змонтовано металеві поручні для входу в будівлі та користування сходами; є оснащені санвузли, передбачено допомогу особам з обмеженою рухливістю черговими по корпусам. Для здобувачів з особливими освітніми потребами аудиторна заняття організовано на першому поверсі навчального корпусу, організовано комплексний супровід у кожному корпусі <http://hnpu.edu.ua/uk/poryadok-suprovodu-osib-z-osobovymu-osvitnimu-potrebam>. Здобувачі з особливими освітніми потребами забезпечені правовою підтримкою відповідно до Порядку супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pol_pro_osib_osospotr_09_18.pdf, Наказу "Про порядок супроводу" (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення в ХНПУ ім. Г.С. Сковороди http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/nakaz_85-od.pdf. Наказ стосовно людей з інвалідністю в ХНПУ ім. Г.С. Сковороди <http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/inalnakazy.pdf>, План заходів спрямованих на реалізацію Указу Президента України №401/2017 http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/plan_zahody_malomob.pdf. У ході спілкування з викладачами та здобувачами ХНПУ ім. Г.С. Сковороди ОНАХТ було виявлено, що на цій ОНП відсутні випадки підготовки здобувачів з особливими, але в ЗВО навчається біля 70 здобувачів з особливими потребами. У зв'язку з чим, університет подав грантову заявку на відкриття Інклюзивного ХАБу. Таким чином, експертна група робить висновок щодо повної відповідності ОНП цьому під критерію.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Здобувачі ознайомлені з процедурою вирішення конфліктних ситуацій. В університеті розроблена та діє Антикорупційна програма університету на 2019-2020 рр. http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/antikorupciyna%20programa2019.pdf, в межах якої проводяться антикорупційні заходи, здійснює свою діяльність Гендерний центр <http://hnpu.edu.ua/division/gendernyu-centr>, розроблено і виконується Положення про академічну доброчесність в ХНПУ ім. Г.С. Сковороди http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pro%20porjadok%20realizacii%20prava%20na%20akademichny%20mobilnist_compressed.pdf. Опитування здобувачів, представників органів самоврядування підтверджує їх обізнаність щодо процедур вирішення конфліктних ситуацій. В ЗВО працює Комісія з етики, Комісія із запобігання і протидії дискримінації та сексуальним домаганням (<http://hnpu.edu.ua/uk/protydiya-dyskryminaciyi-bulingu>), які діють відповідно нормативних документів (<http://hnpu.edu.ua/uk/protydiya-dyskryminaciyi-bulingu>), Гендерний центр (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Spilka_student_ta_molod/gendernyicentr.pdf). Здобувачі підтвердили, що в ЗВО є «скринька довіри», телефонна «гаряча лінія» де здобувачі можуть залишати свої скарги у письмовому вигляді або у вигляді повідомлення. Здобувачі ознайомлені з положеннями та процедурою оскарження будь яких конфліктних ситуацій. В результаті співбесід встановлено, що скарг, пов'язаних з дискримінацією за будь-якою ознакою, сексуальним домаганням чи корупцією за даною ОНП не надходило. Таким чином, експертна комісія робить висновок щодо повної відповідності ОНП цьому підкритерію.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7: ХНПУ ім. Г.С. Сковороди має потужну матеріально-технічну базу, яка створює умови для реалізації теоретичної і практичної підготовки, реалізації науково-дослідної діяльності. ЗВО активно долучає до розширення і вдосконалення науково-дослідної частини підготовки інші науково-дослідні установи міста, шляхом укладання договорів про співпрацю з ЗВО В ЗВО створено “Дитячий універ” (простір для здобувачів і НПП з дітьми), “Навчально-методичний інклюзивний центр” (кваліфікований супровід, навчально-реабілітаційна програма), “Тренінговий центр” (соціальний та професійний розвиток здобувачів) Матеріально-технічні ресурси, навчально-методичне забезпечення освітньої програми повністю забезпечують досягнення визначених ОНП цілей та програмних результатів. ХНПУ ім. Г.С. Сковороди приділяє значну увагу особистісному зростанню здобувачів: розвиток волонтерського руху, робота тренінгових центрів. Бібліотека ХНПУ ім. Г.С. Сковороди представляє собою сучасний високоавтоматизований комплекс, який входить в комплекс бібліотек м. Харкова. Заклад вищої освіти приділяє значну увагу для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, продовжує розвиватися в цьому напрямку

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкі сторони та недоліки не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ЗВО продемонстрував унікальність освітнього середовища та матеріальні ресурси, а саме: розширення і вдосконалення науково-дослідної підготовки за рахунок укладання договорів про співпрацю з НДУ м. Харкова та області; створення в ЗВО Навчально-методичного інклюзивного центру, “Дитячого універу”, Тренінгового центру ЕГ означає на сильні сторони - потужні матеріально-технічні ресурси: наявність лабораторій і баз практичної підготовки, відповідного оновленого обладнання, сучасної бібліотеки, розвитку волонтерського руху, сприятливого морально-психологічного клімату підготовки за даною ОНП, вдосконалення умов для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, експертна комісія дійшла висновку, що ОНП «Біологія» відповідає рівню А за критерієм 7.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

На підставі вивчення відомостей про самооцінювання, аналізу нормативної документації ЗВО, спілкування з гарантом ОНП, представниками роботодавців, здобувачів, НПП встановлено, що перегляд ОНП відбувається один раз на рік відповідно Положення про освітню програму в ХНПУ ім. Г.С. Сковороди http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_osv_programu.pdf. Відповідальність за розроблення, моніторинг та перегляд ОНП несе проектна група та її керівник. До розробки, перегляду та оновлення ОНП долучаються викладачі, представники роботодавців, здобувачі, студентське самоврядування. На кафедрі здійснюється анкетування здобувачів, опитування стейкхолдерів стосовно рівня задоволеності підготовкою за ОНП, аналізуються і враховуються пропозиції здобувачів, роботодавців. ЕГ впевнилася, що раз на рік відбуваються засідання проектної групи ОНП «Біологія», за результатами яких вносяться зміни до ОНП. Проаналізувавши протоколи засідань проектної групи, ЕГ підтвердила, що за протоколом №6 від 23.01.17р. додано ОК «Сучасна методологія біологічних досліджень» елементи методики польових досліджень, а до змісту ОК «Підготовка наукових публікацій та презентація результатів наукових досліджень» внесено ознайомлення з наукометричними базами даних. Відповідно протоколу №10 від 18.01.18р. до ОНП додано вибіркові навчальні дисципліни «Науково-педагогічна комунікація» (1 курс), «Загальна орнітологія та систематика птахів» (2 курс) та «Екологія птахів» (3 курс). Відповідно протоколу №14 від 21.02.19р. до ОНП додано ОК «Менеджмент вищої освіти» (1 курс). Значного оновлення ОНП зазнала у 2020рр., відповідно протоколу №18 від 26.03.20р. до ОНП до переліку нормативних компонентів ОНП увійшли дисципліни «Фундаментальні та прикладні проблеми сучасної біології», «Теорія та методика викладання біології у вищій школі», «Методи біологічних досліджень» (попередня назва – «Сучасна методологія біологічних досліджень») та «Грантова та проектна діяльність». До ОНП включені вибіркові дисципліни: «Загальна ентомологія та систематика комах», «Поведінка птахів», «Фізіологія ендокринної системи» (попередня назва «Ендокринологія»), які розподілені таким чином, щоб дати аспіранту, який веде дослідження у певній галузі (ентомологія, мікологія, орнітологія, фізіологія людини і тварин), послідовно прослухати три дисципліни, що відповідають його спеціалізації.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Експертна група пересвідчилася, що процедура обговорення ОП здобувачами вищої освіти регламентована положенням про Спілку студентів і молоді ХНПУ ім. Г. С. Сковороди http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Spilka_student_ta_molod/Pol_SSM.pdf. Анкетування здобувачів за даною ОНП проводиться один раз на рік Відділом менеджменту і моніторингу якості освіти університету ([http://hnpu.edu.ua/division/viddil-menedzhmentu-i\[1\]monitoryngu-jakosti-osvity](http://hnpu.edu.ua/division/viddil-menedzhmentu-i[1]monitoryngu-jakosti-osvity)) за посиланням (https://drive.google.com/file/d/1Xx37wivh5Ao_9PF4LLN8EtjANtgB5MlC/view). Здобувачі, представники студентського самоврядування підтверджують цей факт. За пропозицією здобувачів зменшено навчальне навантаження з 60 кредитів ECTS до 50 протокол засідання проектної групи №18 від 26.03.20р.), посилено практичну підготовку. До проектної групи ОНП «Біологія» входить здобувачка Федяй І. О. Відповідно протоколу №14 від 21.02.19р. проектної групи враховано пропозицію Федяй І.О. щодо необхідності упорядкування переліку нормативних та вибіркового дисциплін, які висвітлювали б проблематику сучасної біології та методологію біологічних досліджень. Слід зазначити, активне долучення студентського самоврядування до оновлення ОНП «Біологія» через Студентське наукове товариство природничого факультету (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/studentske-naukove-tovarystvo-pryrodnichogo-fakultetu>). В ЗВО створено у Раду молодих учених ХНПУ ім. Г.С. Сковороди (<http://hnpu.edu.ua/uk/division/rada-molodyh-uchenyh>), члени якої залучені до процедури обговорення різних ОНП третього рівня вищої освіти. Відповідно протоколу №2 від 16.02.21р. засідання Ради молодих вчених, аспірантка Пахуча М.Є зазначила про позитивне зменшення навантаження до 50 кредитів, що надало можливість аспірантам приділяти більше уваги науковим дослідженням. Таким чином, експертна комісія робить висновок щодо повної відповідності ОНП цьому підкритерію.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Для удосконалення ОП «Центром ліцензування, акредитації і контролю якості освіти» проводяться регулярні опитування роботодавців, результати яких на засіданнях проектних груп <http://smc.hnpu.edu.ua/osvitni-prohramy>. До складу проектної групи входять стейкхолдери: Ковтун М.Ф., доктор біол. наук., професор, головний науковий співробітник відділу еволюційної морфології хребетних Інституту зоології ім. І.І. Шмальгаузена НАН України; Мешкова В.Л., доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач лабораторії захисту лісу Українського ордена «Знак пошани» НДІ лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г.М. Висоцького (протокол № 4 від 16.06.2016р). З 2017 р. проектна група доповнена стейкхолдерами: Чижевським В.В, в. о. завідувача сектором низькотемпературного банку біологічних об'єктів Інституту проблем кріобіології та кріомедицини НАН України, та Юзик Д.І. - наукового співробітника НПП «Черемоський». Аналіз протоколів засідань проектної групи показав, що проф. Ковтун М.Ф. запропонував посилити перелік практичних компетентностей шляхом введення ОК «Методи аналізу біологічного різноманіття» (протокол № 5 від 27.10.2016р.), Мешкової В.Л. запропонувала кафедрі зоології

розробити вибірккові дисципліни орнітологічного спрямування (протокол № 9 від 15.12.2017р.) – введено ОК «Загальна орнітологія та систематика птахів» (2 курс) та «Екологія птахів» (3 курс), Чижевського В.В. запропонував розширити перелік вибіркових дисциплін компонентами, що надають компетенції в галузі управління науковою та освітньою діяльністю (протокол № 13 від 13.12.2018р.) – введено ОК «Менеджмент вищої освіти», Д.І. Юзик запропонував ввести «Грантова та проектна діяльність» (протокол № 17 від 23.01.2020р.) Таким чином, ЕГ засвідчує, що зовнішні стейкхолдери активно долучені до перегляду та оновлення ОНП «Біологія», є потенційними роботодавцями та зацікавлені в якісній підготовці за даною ОНП, що відповідають вимогам сьогодення.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Експертна група під час опитування здобувачів за ОНП «Біологія» встановила, що частина здобувачів виконують дослідження за місцем майбутнього працевлаштування. Здобувачі підтвердили, що в структурі університету створено Відділ профорієнтації і роботи з випускниками <http://hnpu.edu.ua/uk/division/viddil-proforyentaciyi-i-roboty-z-vupusknykamy>, який надає допомогу у працевлаштуванні. ЗВО укладено договори з науково-дослідними установами міста, іншими ЗВО. Перелік договорів про співробітництво, що реалізуються в межах ОНП та перелік договорів про спільні наукові дослідження за програмою надано на запит ЕГ в кабінеті акредитаційної справи. Випускники аспірантури входять до складу Асоціації випускників (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_asociaciy_vupysknukiv.pdf)

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Експертна група підтверджує, що система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми. Внутрішнє забезпечення якості освіти регламентовано Статутом університету http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Statut_30.08.2017.pdf та Положенням про організацію освітнього процесу в ХНПУ ім. Г.С. Сковороди http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_1_Polozhennya_osvintiy_protse_HNPU_2016.pdf Контроль внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності регламентований Методикою приведення внутрішніх аудитів рік http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/poryadok_provedenna_monitor_doslidjen_compressed.pdf та систематично здійснюється Центром ліцензування, акредитації і контролю якості освіти <http://smc.hnpu.edu.ua/yakist-osvity>. За процедури ВЗЯВО відповідають: Відділ аспірантури і докторантури <http://hnpu.edu.ua/uk/division/viddil-aspirantury-i-doktorantury> (організація навчального процесу, контрольні заходи, навчальний план), Кафедри (створення, перегляд ОНП, робочих програм дисциплін), відділ практики (організація і проведення практик, науково-дослідної роботи), Навчальний відділ (звітність, контроль за дотриманням освітнього процесу). Відділом менеджменту і моніторингу діяльності університету запроваджено різноманітні анкетування щодо якості освіти, визначення найкращого викладача, рівня задоволеності підготовки, виявлення фактів корупції, дискримінації, проводиться збір достовірної інформації про проблеми, які виникають у здобувачів під час навчання. Опитування фокус-груп, аналіз змін в ОП виявив, що ведеться робота по вдосконаленню ОНП: зменшено навчальне навантаження з 60 кредитів ECTS до 50, зменшено навантаження з дисциплін з загально-наукового циклу підготовки (з 9 кредитів ECTS до 4), вибірккові дисципліни дозволяють здобувачу розширювати знання зі свого напрямку досліджень. Зміни в ОНП вносилися у відповідь на прохання здобувачів та роботодавців. ЕГ встановила, що для перевірки рівня сформованості компетентностей при вивченні навчальних дисциплін та проходженні практик, проводяться контрольні заходи, анкетування здобувачів, взаємні і контрольні відвідування занять науково-педагогічних працівників. Таким чином система забезпечення якості забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та їх своєчасне усунення у чому переконалася експертна група під час проведення акредитації. Таким чином, експертна комісія робить висновок щодо повної відповідності ОНП цьому підкритерію.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

У зв'язку з тим, що акредитація освітньої програми «Біологія» (доктор філософії) проводиться вперше, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередньої акредитації, відсутні. Але рекомендації, сформульовані під час акредитації ОНП «Біологія в закладах освіти», ОНП «Біологія» у 2018р. Враховані і виконані наступні рекомендації: ЗВО уклав договори з провідними науково-дослідними установами Харкова і України, збільшено кількість публікацій НПП та здобувачів у міжнародних науково-метричних базах, оновлено матеріально технічне забезпечення лабораторій (закуплено автоклав горизонтальний Biobase, мікроскопи Optima biofinder 40x-1000x, Optika LAB 30 7x-45x, Optica Trino x40-x1000, Sigeta MS-249, камери для вимірювання мікроскопічних структур Sigeta MCMOS 18MP, Sigeta MCMOS 7MP та розширено можливості для здійснення науково-дослідної роботи аспірантів за рахунок використання лабораторій Українського НДІ лісового господарства та агролісомеліорації ім.

Г.М. Висоцького, Інституту проблем кріобіології та кріомедицини НАН; Інституту зоології ім. І.І. Шмальгаузена НАН України. На підставі поданих матеріалів ХНПУ ім. Г.С. Сковороди та перевірки результатів діяльності безпосередньо в навчальному закладі, експертна група дійшла висновку, що підготовка аспірантів відповідає вимогам провадження освітньої діяльності та забезпечує державну гарантію якості освіти.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Експертна група зазначає, що в академічній спільноті сформована культура якості, що є запорукою успішного навчання здобувачів за ОНП «Біологія». В академічній спільноті ХНПУ ім. Г.С. Сковороди приділяється належна увага формуванню культури якості. У ЗВО дотримуються вимог Кодексу академічної доброчесності ХНПУ ім. Г.С. Сковороди (hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Kodeks_akadem_dobrochesnosti.pdf), Положень про комісію з питань академічної доброчесності, Етичний кодекс ХНПУ ім. Г.С.Сковороди, Положення про комісію з етики та управління конфліктами Положення про комісію з питань етики та біоетики природничого факультету ХНПУ ім. Г.С. Сковороди. Аспірантами, що долучені до студентського самоврядування - Студентським науковим товариством, Радою молодих учених університету проводиться значна роз'яснювальна, виховна, інформаційна робота щодо популяризації академічної доброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8: ХНПУ ім. Г.С. Сковороди дотримується визначених процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми. ОНП щорічно переглядається, оновлюється і доповнюється на вимогу рекомендацій і пропозицій зовнішніх і внутрішніх стейкхолдерів. Процедура перегляду ОНП передбачає врахування дослідницьких інтересів аспірантів. Здобувачі входять до складу проектної групи ОНП, активно долучені до перегляду та оновлення ОНП, є повноцінними партнерами у процесах забезпечення якості ОП. Роботодавці безпосередньо беруть участь у періодичному перегляді ОНП, та подальшої науково-дослідної підготовки здобувачів за ОНП «Біологія». Підрозділи, що забезпечують функціонування ВСЗАО функціонують узгоджено і ефективно. Враховуються одночасно побажання усіх учасників освітнього процесу. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, аспіранти є безпосередньо носіями якості в ЗВО, що сприяє розвитку ОНП «Біологія» та освітньої діяльності за цією програмою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкі сторони та недоліки не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ЗВО продемонстрував унікальність за критерієм Внутрішнє забезпечення ОП, а саме - періодичний перегляду ОНП «Біологія» передбачає врахування дослідницьких інтересів аспірантів, здобувачі та роботодавці є повноцінними партнерами у процесах забезпечення якості ОП. ЕГ звертає увагу на сильні сторони, а саме відповідальне дотримання визначених процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми «Біологія». Таким чином, експертна група дійшла висновку, що ОНП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідає Критерію 8 з оцінкою А.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЕГ розглянувши нормативні документи ХНПУ ім. ім. Г.С. Сковороди, а зокрема Стратегію розвитку університету (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Strategiya.pdf), Статут університету (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Statut_30.08.2017.pdf), Колективний договір (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Profkom/kol_dog_16_20.pdf), Політику у сфері якості (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Polityka_y_sferi_yakosti.pdf), положення Про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro-pidgotovky_doktora_filosofii.pdf), Про наукового керівника здобувача третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pro%20naykovogo%20kerivnuka%20zdozvachya%20tretogo%20rivnya.pdf), Про організацію освітнього процесу здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Pro_organiz_osv_procesy_sdobyv_tretogo_riv.pdf) та інші дійшла висновку, що локальні документи університету містять чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Усі нормативні документи оприлюднені на сайті ХНПУ ім. ім. Г.С. Сковороди, є доступними для учасників освітнього процесу та інших зацікавлених сторін. Під час роботи з фокус-групами і гарант, і здобувачі ВО, і НПП, і наукові керівники підтвердили дотримання правил і процедур здійснення освітньо-наукової діяльності під час реалізації освітньої програми.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

ЕГ констатує, що проект ОНП, яка акредитується, розміщений для громадського обговорення на офіційному сайті університету (<http://smc.hnpu.edu.ua/node/45>). На цій сторінці наведено електронну адресу для одержання зауважень та пропозицій стейкхолдерів. На сайті університету розміщено активне посилання «Зворотній зв'язок» (<http://hnpu.edu.ua/uk/contact>), яке також може бути використано для надання зауважень та пропозицій усіма зацікавленими сторонами. Під час роботи з фокус-групами було підтверджено, що зауваження та пропозиції стейкхолдерів регулярно приймаються та аналізуються гарантом програми, науковими керівниками та менеджментом факультету.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Оприлюднена інформація відносно ОНП «Біологія» точна, достовірна та знаходиться у вільному доступі для всіх учасників освітнього процесу за посиланням <http://hnpu.edu.ua/uk/osvitnya-programa-091-biologiya-riven-vyshchoyi-osvity-doktor-filosofiyi> . На цій сторінці розміщено стислий опис програми, а також активні посилання на освітні програми (у редакціях 2016-2021 років), робочі програми навчальних дисциплін та силабуси до них, відомості про відповідність наукових інтересів керівника науковому напрямку дисертаційних досліджень здобувачів освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Локальні документи ХНПУ ім. Г.С. Сковороди містять чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Усі учасники освітнього процесу ознайомлені та дотримуються цих правил і процедур. На сайті ХНПУ ім. Г.С. Сковороди у вільному доступі розміщено всю інформацію щодо ОНП, проект ОНП для збору пропозицій. Висвітлена інформація щодо правил вступу, реалізації освітнього процесу за ОНП «Біологія» є достовірною і достатньою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабких сторін та недоліків не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

У ХНПУ ім. Г.С. Сковороди існують чіткі, зрозумілі, прозорі, доступні, публічні правила і процедури регулювання освітнього процесу і освітньої діяльності, але ЕГ вважає, що вони є стандартними і суттєво не відрізняються від таких інших закладів. Тому незважаючи на відсутність слабких сторін і недоліків, критерій 9 відповідає рівню В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Освітня частина НП складається з 4-х циклів: загальнонаукової, гуманітарної та мовної підготовки забезпечує оволодіння загальнонауковими філософськими (4 кредити) та мовними (6 кредитів) компетентностями; цикл професійної підготовки (12 кредитів) забезпечує здобуття глибоких знань з біології, зокрема з фундаментальних і прикладних аспектів біології (Фундаментальні та прикладні проблеми сучасно біології); теорії викладання біології та формування навичок викладання біології у вищій школі (Теорія та методика викладання біології у вищій школі); формування навичок статистичної обробки експериментальних даних та інтерпретації результатів досліджень (Біометрія); цикл науково-дослідної підготовки (6 кредитів), ОК якого спрямовані на формування навичок науково-дослідної роботи, зокрема з підбору методів біологічних досліджень, постановки експерименту (Методи біологічних досліджень), створення проектів, складання та подання грантових пропозицій, роботи в команді тощо (Грантова та проектна діяльність) забезпечує формування універсальних навичок дослідника; цикл дисциплін вільного вибору здобувача (13 кредитів). Аналіз ОНП та НП до неї свідчить про те що розподіл обсягу між освітніми складовими відповідає п. 27 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) у редакції 2016 р. (чинний стандарт відсутній). Аналіз силабусів і робочих програм ОК показав відповідність їх змісту науковим напрямам і інтересам аспірантів. На формування науковця за спеціальністю Біологія спрямовані такі обов'язкові компоненти Фундаментальні та прикладні проблеми сучасної біології, Біометрія, Методи біологічних досліджень. Обов'язкові компоненти (Теорія та методика викладання біології у вищій школі, Науково-викладацька практика), а також вибіркові компоненти (Дистанційна освіта, Науково-педагогічна комунікація, Менеджмент вищої школи та інші) спрямовані на підготовку здобувачів ВО до викладацької діяльності. На інтереси аспірантів безпосередньо зорієнтовані також курси вибіркової складової ОНП: Методи аналізу біологічного різноманіття, Молекулярний баркодинг та філогенетика грибів, Прикладна ентомологія та екологія комах, Загальна орнітологія та систематика птахів, Фізіологія стресу і адаптація та інші. Порівняльний аналіз змісту вибірових дисциплін (силабуси <https://bit.ly/2Rukq94> та робочі програми <https://bit.ly/3w1CRRE>) та тем дисертаційних досліджень аспірантів свідчить про різнобічність досліджень здобувачів ВО та наявність у навчальному плані для кожного принаймні однієї дисципліни, яка відповідає напрямку його досліджень. Аспіранти, випускники (відкрита зустріч) і роботодавці засвідчили відповідність змісту ОНП науковим інтересам здобувачів ВО. Отже зміст програми відповідає заявленим науковим напрямам і науковим інтересам аспірантів, забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності за спеціальністю.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

ОНП реалізується на природничому факультеті ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, де функціонують 4-и наукові напрями (ентомологія, орнітологія, мікологія, фізіологія людини і тварин), які очолюють провідні фахівці – експерти своїх галузей. Викладачі, які розвивають зазначені напрями є активними науковцями (індекс Гірша 2-7) зі значним публікаційним доробком. Аналіз представлених університетом матеріалів щодо відповідності наукової діяльності аспірантів напрямом досліджень керівників (<https://drive.google.com/drive/folders/1pYtldEoSdLw79ZZ-8r5U7W9ejgXkX2cj>); зміст публікацій розміщених у публічному доступі засвідчує дотичність тем аспірантів з науковим інтересам і напрямом досліджень керівників. Це було підтверджено гарантом ОНП, аспірантами і їх науковими керівниками під час роботи з фокус-групами. ЕГ дійшла висновку, що наукова діяльність аспірантів в повній мірі відповідає напрямом досліджень наукових керівників.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Для виконання наукової складової аспіранти мають вільний доступ матеріально-технічної і навчально-методичної бази природничого факультету та університету (наукова бібліотека, спеціалізовані лабораторії тощо), а також можуть користуватися матеріально-технічними можливостями партнерських інституцій (національних і

міжнародних), з якими укладено договори про співробітництво та про спільні наукові дослідження (Національним природним парком «Слобожанський», Біосферним заповідником «Асканія-Нова» ім. Ф.Е. Файц-Фейна НААНУ, Харківською державною академією фізичної культури, Інститутом експериментальної і клінічної ветеринарної медицини, Інститутом проблем кріобіології і кріомедицини НПНУ, Харківською медичною академією післядипломної освіти, Інститутом рослинництва ім. В.Я. Юр'єва, Поморською академією у м. Слупськ (Польща) та іншими установами <http://hnpu.edu.ua/uk/division/spivpracya-prygodnychogo-fakultetu>). Аспіранти мають можливість апробації результатів своїх досліджень на наукових семінарах кафедр, під час поточної атестації на засіданнях випускаючих кафедр, на конференції щорічного звітування аспірантів, до того на природничому факультеті є постійно діючі конференції (Міжнародна конференція молодих вчених «Харківський природничий форум» (щороку <http://hnpu.edu.ua/uk/shchorichna-mizhnarodna-konferenciya-molodyh-uchenyh-harkivskyu-prygodnychu-forum>) та Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми природничої науки та освіти» (кожні два роки). Також аспіранти беруть участь у інших наукових заходах факультету та університету. Факультетом видається науковий журнал (фахове видання України категорії «Б») «Біорізноманіття, екологія та експериментальна біологія» (<http://journals.hnpu.edu.ua/index.php/biology>), у якому аспіранти мають пріоритетне право публікації результатів своїх досліджень. Отже, закладом створено сприятливе, різноманітне організаційне та матеріальне забезпечення можливості проведення і апробації результатів наукових досліджень.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

Для забезпечення можливості долучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти ХНПУ ім. Г.С. Сковороди укладено низку міжнародних договорів Оіейським університетом (Хорватія); Університетом міст К'єті та Пескари; (Італія); Університетом Миколаса Ромеріса; (Литва); Університетом Яна Амоса Каменського (Чехія); Університетом Тромса (Норвегія), Поморською академією у Слупську (Польща), Ханьшанським педагогічним університетом; Хебейським педагогічним університетом; Гуандунським педагогічним університетом (Китай) та іншими, що надає студентам, аспірантам та викладачам університету доступ до ОНП зазначених партнерських установ та забезпечує можливість стажування в них. Під час спілкування аспіранти підтвердили свою можливість інтеграції до міжнародної наукової спільноти. Варто відзначити, що під час акредитації аспірантка 4 року навчання Кочергіна А. проходить стажування у Грайфсвальдському університеті у Німеччині за темою своєї дослідницької роботи. Випусковими кафедрами постійно проводяться науково-методичні семінари з залученням закордонних фахівців, а постійно діючі конференції факультету «Харківський природничий форум» та «Актуальні проблеми природничої науки та освіти» проходять з міжнародною участю. Під час спілкування аспіранти підтвердили, що їм надано можливість брати участь у зазначених заходах, а також що їх заохочують брати участь у інших міжнародних конференціях.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Як повідомив гарант ОНП, він особисто брав участь у 4-х індивідуальних грантових проектах, які були підтримані фондом Олександра фон Гумбольдта (Німеччина), Німецьким фондом академічних досліджень, Програмою ім. Теммінка Лейденського університету (Нідерланди), програмою Фулбрайтівське коло (США-Україна). Варто відміти, що гарант ОНП Леонтьєв Д.В. під час акредитації знаходиться на стажуванні за грантовою програмою для досвідчених науковців Фонду Олександра фон Гумбольдта, Німеччина. За представленою закладом та за наведеною на офіційному сайті інформацією ЕГ встановила, що д-р біол. наук, проф. Харченко Л.П. є керівником теми «Вивчення механізмів підтримання біорізноманіття на різних рівнях організації біологічних систем» (0119U 002295), д-р біол. наук, проф. Чаплигіна А.Б. «Структурно-функціональна організація тварин на техногенних об'єктах Харківської області» (0121U100718, затверджена 20.01. 2021), д-р біол. наук, проф. Маркіна Т.Ю. у 2016-2020 рр. брала участь як відповідальний виконавець держбюджетних тем зі співробітниками ІТІ «Біотехніка» НААН України. Результати досліджень регулярно висвітлюються у наукових працях, про що свідчить аналіз Orcid НПП та профілів НПП у Scopus та Google Академії. Отже, ЕГ дійшла висновку, що наукові керівники аспірантів мають визначний науковий потенціал, є активними науковцями, беруть участь у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та практично впроваджуються.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

У ХНПУ ім. Г.С. Сковороди сформована і діє система забезпечення академічної доброчесності. Усі учасники освітнього процесу обізнані і керуються в своїй діяльності нормами академічної культури і академічної доброчесності (що детально розглянуто у критерії 5 (підкритерій 5.4). В університеті здійснюється перевірка на текстові запозичення наукових робіт студентів, аспірантів та НПП спеціалізованими технічними засобами, зокрема системою UNICHECK. Процедура та етапи перевірки робіт є доступними, вони розміщені на сайті університету. Відповідальність за порушення академічної доброчесності визначено Кодексом академічної доброчесності ХНПУ ім.

Г.С. Сковороди (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Piojenn/Kodeks_akadem_dobrochesnosti.pdf), процедуру розгляду справ, щодо порушення академічної доброчесності регламентує Положення про комісію з питань академічної доброчесності (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/polozh_komissiya_akadem_dobrochesnist.pdf). Випадків недоброчесності керівників і аспірантів за час реалізації ОНП не виявлено. Спираючись на результати аналізу інформації наведеної у відомостях самооцінювання, внутрішніх нормативних документів університету, інформації отриманої під час роботи з фокус-групами ЕГ дійшла висновку, що ХНПУ ім. Г.С. Сковороди забезпечує дотримання академічної доброчесності у дослідницькій діяльності і наукових керівників, і аспірантів, також внутрішніми нормативними документами ЗВО регламентовано процедури притягнення винних до відповідальності за порушення академічної доброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Наукові керівники аспірантів мають визначний науковий потенціал, є активними науковцями, беруть участь у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та практично впроваджуються. Відповідність наукової діяльності аспірантів напрямом досліджень наукових керівників дозволяє досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. Зміст освітньо-наукової програми повною мірою відповідає науковим напрямом і науковим інтересам аспірантів. Зміст ОНП та її освітніх компонент спрямований і на формування активного науковця за спеціальністю Біологія, і на підготовку здобувачів ВО до викладацької діяльності. У ХНПУ ім. Г.С. Сковороди створено належні умови для проведення дослідницької роботи, апробації результатів наукових досліджень під час національних і міжнародних наукових заходів різного рівня, а також інтеграції до міжнародної академічної спільноти. Заклад демонструє дієву Систему забезпечення академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Слабких сторін та недоліків не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

Реалізацію освітньої програми здійснюють активні науковці, напрями досліджень яких відповідають науковим інтересам аспірантів. Структурований, логічно побудований зміст ОНП та її компонент сприяють формуванню активного науковця і підготовці здобувачів ВО до викладацької діяльності. ХНПУ ім. Г.С. Сковороди спрямовує свою діяльність на інтеграцію учасників освітнього процесу до міжнародної академічної спільноти. В закладі сформована академічна культура. Отже, вважаємо що освітня діяльність за ОНП за критерієм 10 відповідає рівню А.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	A
Критерій 6. Людські ресурси	A
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	A
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	A

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація з визначенням "зразкова"**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Лебедєва Наталія Іванівна

Члени експертної групи

Калінін Ігор Васильович

Муліна Алевтина Вікторівна